

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-85-3124

Chișinău

23 martie 2023

Parlamentul Republicii Moldova:

Comisiei economie, buget și finanțe

ceb@parlament.md

Comisiei politică externă și integrare europeană

cpeic@parlament.md

Secretariatul Parlamentului

info@parlament.md

Ref: scrisoarea nr. 25-158- 2428 din 7 martie 2023

Prezenta opinie a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Centrul de armonizare a legislației a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor și Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării), înaintat cu titlu de *inițiativă legislativă nr. 51 din 3 martie 2023* de către un grup de deputați în Parlament (dl. Nesterovschi Alexandr, dl. Gagauz Fiodor și dna. Sibova Inga), din perspectiva compatibilității acestuia cu legislația UE și comunică următoarele.

Proiectul prenotat are drept scop modificarea art. 18¹ din Legea nr. 105/2003 privind **protecția consumatorilor**, prin completarea acestuia cu 3 noi aliniate (4), (5) și (6) prin care se instituie dreptul consumatorilor, proprietari ai locuinței, de a nu achita plata pentru încălzire

furnizorului energiei termice, în cazul în care aceștia sunt deconectați integral de la sistemul centralizat de încălzire, prin care sunt prestate serviciile de livrare a energiei termice, în cazul în care aceștia au instalat o altă sursă de încălzire, care asigură întreținerea temperaturii constante în încăpere, pe perioada de iarnă, de cel puțin + 18 °C. În cazul în care consumatorii nu vor asigura condițiile expuse mai sus, aceștia urmează să achite plata de încălzire în mărime de la 5 % până la 10 % din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului (încăperii locuibile în cămin). De asemenea, în acest sens, se modifică și **art. 42 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării**, prin reformularea alin. (12) și introducerea unui nou alineat (13), care să prevadă noile reglementări propuse la Legea nr. 105/2003. Potrivit proiectului în discuție, în temeiul noilor prevederi, Guvernul va avea obligația de aprobare a unui regulament, care să prevadă modul de aplicare a normelor respective și metodologia de calculare, facturare, repartizare și plată pentru consumul de energie termică, precum și costului aferent acestui consum între consumatorii deconectați de la sistemul centralizat de încălzire, care nu asigură întreținerea temperaturii constante în încăpere, pe perioada de iarnă, de cel puțin + 18 °C.

Din punct de vedere al Dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate politicii UE în domeniul *eficienței energetice și protecției consumatorilor*.

Cu privire la cadrul normativ supus modificării, menționăm că, atât Legea nr. 105/2003, cât și Legea nr. 92/2014 sunt acte naționale armonizate. Astfel, **Legea nr. 105/2003** asigură transpunerea *Directivei 2005/29/CE* a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a *Directivei 84/450/CEE* a Consiliului, a *Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE* ale Parlamentului European și ale Consiliului și a *Regulamentului (CE) nr. 2006/2004* al Parlamentului European și al Consiliului („Directiva privind practicile comerciale neloiale”) și a *Directivei 1999/44/CE* a Parlamentului European și a Consiliului din 25 mai 1999 privind anumite aspecte ale vânzării de bunuri de consum și garanțiile conexe¹, iar **Legea nr. 105/2003** transpune parțial *Directiva 2012/27/UE* a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a *Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE* și de abrogare a *Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE*.

Așadar, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației UE derivate, prezintă relevanță directă dispozițiile *Directivei 2012/27/UE* a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, care prevede norme menite să elimine barierele existente pe piața energiei și să depășească deficiențele pieței care împiedică eficiența în ceea ce privește aprovizionarea și utilizarea energiei. Mai exact, relevant obiectului de reglementare proiectului în discuție, este prevederea art. 9b (3), care statuează că „**În cazul în care clădirile cu mai multe apartamente sau clădirile mixte sunt alimentate de la rețele de termoficare sau de răcire centralizată sau în cazul în care prevalează sistemele comune proprii de încălzire sau de răcire pentru astfel de clădiri, statele membre se asigură că sunt instituite norme naționale**

¹ Directiva 1999/44/CE abrogată prin Directiva (UE) 2019/771 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2019 privind anumite aspecte referitoare la contractele de vânzare de bunuri, de modificare a Regulamentului (UE) 2017/2394 și a Directivei 2009/22/CE și de abrogare a Directivei 1999/44/CE.

transparente și disponibile publicului privind repartizarea costurilor pentru consumul de încălzire, de răcire și de apă caldă menajeră în aceste clădiri, pentru a asigura transparența și acuratețea contabilizării consumului individual. După caz, astfel de norme includ orientări privind modalitatea de repartizare a costurilor pentru energie utilizată după cum urmează: (a) apă caldă menajeră; (b) energie termică distribuită de instalația clădirii și în scopul încălzirii spațiilor comune, în cazul în care casa scărilor și coridoarele sunt echipate cu corpuri de încălzire; (c) în scopul încălzirii sau răcirii apartamentelor”. Astfel, actul UE nu prevede expres modalitatea de repartizare a costurilor, dar instituie această obligație în sarcina statelor membre, prin norme naționale, oferind orientări generale în acest sens, care să aibă drept scop final, transparența și acuratețea contabilizării consumului individual și asigurarea faptului că toate costurile suportate de utilizatorii finali sunt rezonabile (a se vedea și pct. 13 din preambulul Directivei (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică, prin care se introduce art. 9b).

Cu privire la acest aspect, relevante sunt și dispozițiile din *Recomandarea (UE) 2019/1660* a Comisiei din 25 septembrie 2019 privind punerea în aplicare a noilor dispoziții referitoare la contorizare și facturare din Directiva 2012/27/UE privind eficiența energetică, și anume, pct. 5 „Norme de repartizare a costurilor pentru energia termică [articolul 9b alineatul (3)]”, care pe lângă dispozițiile legislative menționate de Directiva UE, prevede că, **„Trebuie subliniat faptul că normele naționale privind repartizarea costurilor nu trebuie neapărat să definească fiecare detaliu privind modul de repartizare a costurilor. Statele membre pot opta să definească doar un cadru care să stabilească principiile sau parametrii cheie și să acorde autorităților regionale sau locale sau chiar părților interesate din clădirile individuale o oarecare flexibilitate pentru a specifica detalii suplimentare sau a conveni cu privire la acestea”**.

Raportat la prevederile normative propuse prin prezentul proiect, prezintă importanță și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, în speță, Hotărârea în cauzele conexe C-708/17 și C-725/17 „*EVN Bulgaria Toplofikatsia*” EAD împotriva *Nikolina Stefanova Dimitrova* și „*Toplofikatsia Sofia*” EAD împotriva *Mitko Simeonov Dimitrov cu participarea „Termokomplekt” OOD*, pronunțată la data de 5 decembrie 2019², în care Curtea a constatat că, legislația UE nu se opune unei reglementări naționale care obligă proprietarii unui apartament dintr-o clădire aflată în proprietate comună racordat la o rețea de încălzire centralizată să contribuie la costurile legate de consumul de energie termică aferent părților comune și instalației interioare ale clădirii, cu toate că nu au solicitat în mod individual furnizarea energiei termice și nu o utilizează în apartamentul lor. Astfel, în temeiul celor evocate *supra*, conchidem că, legislația Uniunii Europene permite statelor membre să adopte o legislație națională prin care fiecare proprietar al unui apartament dintr-o clădire aflată în proprietate comună să fie obligat să contribuie la costurile legate de energia termică ce alimentează părțile comune, chiar dacă nu utilizează sistemul centralizat, sau să adopte o legislație care să nu prevadă careva plăți în acest sens, iar acest lucru nu contravine Dreptului UE.

²https://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?jsessionid=2EEC644B4D63C289175321B7F7A201D4?docId=213510&text=&dir=&doclang=RO&part=1&occ=first&mode=DOC&pageIndex=1&cid=3791173

Cu privire la Nota informativă la proiect menționăm că, aceasta urmează a fi structurată potrivit modelului prevăzut de Anexa nr. 1 la Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care să prevadă la compartimentul 3 „Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene” faptul că, proiectul național nu are ca scop armonizarea directă a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, dar vine să modifice Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor și Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, care sunt acte naționale armonizate cu legislația UE.

Astfel, ca urmare a analizei proiectului național prin prisma prevederilor UE relevante domeniului eficienței energetice menționate *supra*, constatăm că, acesta nu constituie un exercițiu de transpunere directă a legislației UE, fiind un produs al creației normative naționale care nu contravine Dreptului UE invocat *supra*.

Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM - UE.

/Semnat electronic/

Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2023.03.24 17:44:06 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex. Natalia Vitvițchi, 022-250-477
natalia.vitvitchi@gov.md